מאור ושמש — חנוכה

וישב יעקב בארץ מגורי אביו פרש"י ז"ל ד"א וישב יעקב הפשתני הזה נכנסו גמליו טעונים פשתן הפחמי הזה תמה אנה יכנוס כל הפשתן הזה פקח אחד משיב לו ניצוץ אחד יוצא ממפוח שלך ששורף את כולו כך יעקב ראה כל האלופים הכתובים למעלה תמה ואמר מי יכבוש את כולם מה כתיב למטה אלה תולדות יעקב יוסף דכתיב ויהי' בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש ניצוץ אחד יוצא מיוסף שמכלה את כולם הנה הענין הוא שבאמת ניצוץ אחד של קדושה כשהוא באמת ואמונה שורף את כל האלופים של עשו. והנה הן הן הדברים שנאמרו במשל שהביא רש"י ז"ל והמדרש רבה איתא בדוגמא במשנה במסכת בבא קמא גץ שיצא מתחת הפטיש ויצא והזיק חייב. גמל שהי' טעון פשתן ונכנס לחנותו של חנווני והדליק את הבירה בעל הגמל חייב. הניח חנוני נרו מבחוץ החנווני חייב ר' יהודא אומר בנר חנוכה פטור מפני שעשה ברשות (עיין בשל"ה פ' וישב מה שפירש על המשנה הזאת) והמשנה הזאת מרמז הך גופא דאיתא במדרש ורש"י ז"ל. והענין הוא כי רבים וכן שלימים בדעת וביראת ה' עושים עצות לעבודת שבלב זו תפילה ויש רבים מהם שמתפללים בינם לבין עצמם כדי לכוין הטוב אבל האמת הוא שלא להפריש עצמו מהציבור ולענין הכוונה היא עיקר ההתחלה לעמוד א"ע כדי ליחד קוב"ה ושכינתא כל או"א כפי שכלו וכוחו וכוונתו וכשמכוין א"ע כך הגם שא"א לכוין בכל התפילה מראש ועד סוף לית לן בה כי יש צדיק שהוא מקשר את כולם יחד והוא מיחד את הכל והעיקר כשיש לו התחלה מכל אחד ואחד לפי כחו ושכלו ניצוץ של קדושה הוא מיחד את הכל בקדושה שלמעלה בעולמות העליונים דוגמת מה שמצינו בשונמית ששאל אלי' אלישע מה יש לך בבית ואמרה כי אם אסוך שמן ואמר לה כי טוב הוא צאי ושאלי כלים כו' והנה בזה יובן הא דאיתא במסכת שבת מאי חנוכה דת"ר כשנכנסו היוונים להיכל טמאו כל השמנים שהיו בהיכל ונשאר פך אחד של שמן שהיה חתום בחותמו של כה"ג ולא היה לו להדליק כי אם לילה אחד ונעשה נס ודלקו ח' ימים לשנה אחרת קבעום בהלל והודאה (עיין במפורשים למה עושים חנוכה שמונה ימים הלא הנס הי' רק ז' ימים עיין בב"י) והנראה לי מאחר שהיה מקום שתחול הברכה דהיינו פך אחד שהי' חתום בחותמו של כה"ג שהוא הקדושה הגדולה וניצוצים קדושים הגם שהיה מעט אעפ"כ יחדו הצדיקים והקדושים שבדור הכל למעלה והמשיכו מי"ג מדות של מעלה את הברכה למטה עד שהי' נגלה במנורה הטהורה הנס שדלק ח' ימים שהתנוצץ האור של מעלה למטה וזה נוכל לרמוז במה שאמרו שמצאו פך אחד שהוא בגימ' י"ג ת"ד שהוא רחמים גמורים ומיוחד ביחוד גדול וזה שהי' חתום בחותמו של כה"ג ע"כ שפיר היה הנס גם ביום הראשון מאחר שהעיקר ההמשכה שהמשיכו את הנס הי' ביום הראשון של חנוכה שימשיכו שיאיר מלמעלה מי"ג ת"ד למטה וכן הי' ושפיר עושין ח' ימים חנוכה מאחר שעיקר המשכת הנס הי' ביום שחנו ממלחמה ביום כ"ה כסליו ומצאו פך אחד שהוא בגימ' י"ג ת"ד שמצאו דהיינו שהשיגו השגה גדולה עד לשם כנ"ל ומשם המשיכו את הנס על כל ח' ימים וממילא מסולק תמיהת המפורשים ודו"ק. ונחזור לענינינו שהעיקר הוא שהתחלת הכוונה יהיה באמת ואמונה כל אחד לכי שכלו וכוחו וכוונתו הגם שלבסוף נופל משכלו ליכא למיחש תו כי מאחר שהצדיק הדור מוציא הקדושות שהם ניצוצים קדושים מה שפעלו ועשו כל אחד לפי שכלו ומוחו אזי הוא מיחד את כולם כי כולם נקראים ביתו כדאיתא בית אהרן בית הלוי בית ישראל ברכו כנ"ל והוא

מייחד ומדליק הנרות למעלה במנורה עליונה הקדושה ומשם ממשיך שמן הוא השפעות קדושות למטה על כנ"י ונוכל זאת לרמז בהא דאיתא בגמרא דשבת ת"ר מצות נר חנוכה נר איש וביתו ומהדרין נר לכל או"א ומהדרין מן המהדרין בש"א כוחת והולך ובה"א מוסיף והולך וידוע פי' התוס' שמהדרין מן המהדרין קאי על נר איש וביתו ואנן פוסקים כב"ה שמוסיף והולך נמצה להלכה למעשה הפסק נר איש וביתו ומוסיף והולך כב"ה והוא מרמז כנ"ל נר איש וביתו דהיינו שהצדיק הדור הוא מייחד את כולם כי כל שיש בו איזה ניצוץ קדושה ומכוין לפי שכלו וכוונתו לעבדות הש"י הוא מקשר אותו ביחד לכל החברים ועושה מכולם יחוד למעלה וזה נר איש וביתו וכשיש איזה התחלה בקדושה אזי עושה הצדיק שיוסף והולך כל אחד ואחד יותר ויותר בקדושה וזה שהלכה כב"ה שמוסיף והולך ודו"ק ונחזור למשל שהביא רש"י ז"ל והמדרש רבה על וישב יעקב הפשתני הזה נכנסו גמליו טעונים פשתן והמשנה במסכת בבא קמא גץ שיצא מתחת הפטיש ויצא כו' והוא מרמז להנ"ל שניצוץ אחד מיוסף דהיינו מהצדיק שהוא מייחד הכל למעלה בעליון ונקרא נינוץ אחד ושורף כל אלופי עשו וזה גץ שיצא מתחת הפטיש כו' ועיין בשל"ה הקדוש בפרטות הפי' על דרך הרמז הלז ותבין דברי הנ"ל ונראה לי לפרש סוף המשנה הניח חנווני נרו מבחוץ החנווני חייב בדרך הזה (וזה שלא כדברי הפירש של"ה הקדוש בענין אחר) והענין הוא שהצדיק צריך שיעשה דבריו למעלה בהצנע ובהסתר מפני השרים שלמעלה בכדי שלא יבינו ולא יקטרגו חלילה על הכנ"י ואם חלילה עושה בפרהסיא והוא מזיק חלילה הוא חייב בדבר חוץ מנר חנוכה שאז הי' הנס בפרהסיא ובפומבי' גדול ואין שום מורא ופחד מהשרים שלמעלה ומצוה להניח על פתח ביתו בחוץ לפרסומא ניסא כדאיתא בפוסקים וזה הניח חנווני נרו בחוץ החנווני חייב דהיינו כשהצדיק מפרסם היחוד שעושה ואינו עושה בצינעא שלא ירגישו בו ועי"ז בא קטרוג חלילה על הכנסת ישראל אזי החנווני חייב פי' שהוא נתפס על הדבר (ומצאנו רמז בגמרא שהצדיק קרוי חנווני דאיתא המתחבר עצמו לצדיקים ות"ח אמרו משל הנכנס לחנותו של בושם אע"פ שלא לקח כלום אעפ"כ קלט את ריח טוב ע"ש) וזה שאמר ר' יהודא אומר בנר חנוכה פטור מפני שעושה ברשות דהיינו כנ"ל שאז אין שום מורא מהשרים שלמעלה ומצוה לפרסומי ניסא ודו"ק ותבין.

במסכת שבת ת"ר מצות נר חנוכה נר איש וביתו והמהדרין נר לכל אחד והמהדרין מן המהדרין ב"ש אומרים פותח והולך ובה"א מוסיף והולך נראה בדרך רמז כי הצדיקים הזוכים לנפש הקדושה וזוכים אל הרוח אזי יוכל לתקן את כל המחוברים עמו הנקראים ביתו כמו בית אהרן כנ"ל ומושך עליהם אור קדושה כמבואר והפיקחין עושין חשבון ותשובה על מעשיהם ואינם סומכים עצמם הכל על הצדיק לבדו ומתקנים לעצמם שיהיו זוכים לנפש הקדושה ואל רוח ממללא והנה בתשובה מדריגות מדריגות יש ויש שעושין תשובה על תשובה הראשונה שחוששין שהתשובה שעשה בראשונה לא היתה בשלימות כראוי וזה מרומז בהגמרא הנ"ל מצות נר חנוכה "נר ר"ת "נפש "רוח חנוכה ר"ל שהוא מחנך את עצמו לעבודת הש"יתב נר איש וביתו דהיינו שהוא מתקן עצמו וביתו דהיינו כל המחוברים עמו כנ"ל והמהדרין ר"ל שעושין תשובה בפני עצמן ואינם סומכים הכל על הצדיק לבדו "נר לכל א' שרואין לתקן א"ע נפ"ש רו"ח והמהדרין מן המהדרין שעושין תשובה על התשובה ראשונה בש"א פותח והולך שהם פותחים את עצמם ובית הלל אומרים מוסיף והולך שמעלים בקודש כנזכר לעיל ודו"ק.